

Velikonoční neděle (Jan 20, 19-23)

1.

„*Téhož dne večer*“, téhož dne, kdy se od rána odehrálo, aspoň podle evangelisty Jana, tolik věcí: počínaje pobíháním Marie Magdalské, Petra a Jana po hřbitově, přes jejich spatření prázdného hrobu až ke zjevení Vzkříšeného Marii Magdalské. Téhož dlouhého dne večer, „*prvního dne po sobotě*“, tedy v neděli, *ve velikonoční neděli večer*, jsou učedníci – bez Jidáše a kromě Tomáše – opět pospolu. Proč se shromáždili? Proč nezůstal raději každý sám? Co je svolalo dohromady? Strach před Židy? Obavy – zdá se, že zbytečné –, zda si po popravě jejich Mistra někdo z jeruzalémských předáků nevzpomene i na ně? Nebo naopak ještě něco očekávali? Zůstaňme se svými dohady raději někde uprostřed a řekněme si, že prostě nebyli s to se rozejít. Tolik toho společně zažili, spojila je jedna víra, jedna naděje. Kam by teď měli jít? Co by měli dál dělat? Jsou tedy spolu. Dveře jsou pro jistotu zavřeny, ale každá městská policie by je snadno rozrazila, zabarikádování tam nebyli. Závora na dveřích má zřetelně symbolický význam: Jsou uvnitř, nemohou ven. Dveře našeho strachu se dají otevřít pouze zvenčí. Ale proč by ten, kdo vystoupil z hrobu, nedokázal prorazit lidský strach?

A opravdu se tak stane. „*Přišel Ježíš*.“ Evangelista Jan, jemuž den vzkříšení, nanebevstoupení a seslání Ducha svatého splývají v jeden jediný dlouhý Den Páně, se vyjádří prostě: *přišel*. Vzkříšený přichází mezi učedníky z Božího světa, z života budoucího věku, shůry, z nebe. Přišel a „*postavil se uprostřed nich*“. Zaujal svoje místo. U Genezaretského jezera si je sobě povolal a shromáždil kolem sebe. Je tedy jejich přirozeným středem. Mistr uprostřed svých učedníků, Kristus uprostřed své církve. Je-li církev církví Kristovou, pak jejím centrem není Husův dům v Jungmannově ulici, ani pan farář ani ten či onen vlivný bratr, natož její tajný i zjevný sponzor nebo člověk na magistrátu, nýbrž Kristus. On nás neděli co neděli svolává a kolem jeho slova a stolu se scházíme.

Nestojí mezi nimi mlčky a vyčítavě. Ježíšova první slova učedníkům, Kristova první slova jeho církvi znějí: *Pokoj vám*. Máme si na chvíli zkusmo představit, jak jinak mohl začít? Raději ne. Tedy: *Pokoj vám!* Nevím, zda nepřehánějí ti, kdo tvrdí, že hebrejské „Šalom lachem“ je tradiční židovský pozdrav, jakési jen trochu silnější „Hello, everybody“. V každém případě zabírá hebrejské slovo „šalom = mír, pokoj“ nesmírně široké významové spektrum: od vznešených duchovních hodnot po každodenní materiální dobra, od věčného míru po mír časný, od pokoje s Bohem po pokoj se sousedem, od nebeských statků, jako je spása, po statky pozemské, jako je zdraví a prospěch. *Pokoj Vám! Pokoj vám, kteří jste tak nepokojní v sobě i nepokojní navenek. Pokoj vám, kteří byste tak rádi žili s druhými lidmi i s Pánem Bohem v pokoji, i vám, kteří kolem sebe jen šíříte nepokoj. Pokoj Vám!*

Legitimuje se: „*Ukázal jim ruce a bok*“. Rozuměj: ruce s ranami po hřebech a proboděný bok! Nesmějí vzniknout ani ty nejmenší pochybnosti o jeho identitě. Vzkříšený je ten, kdo byl ukřižován. Bůh vzkřísil toho, koho lidé ukřižovali. Je to *Vzkříšený Ukřižovaný!*

1.1. Pak je ještě jednou pozdraví svým, nyní už můžeme říci velikonočním, pozdravem „*Pokoj Vám!*“ A hned dodá: „*Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás*.“ Na úplný začátek vši misie, veškeré evangelizace patří jako udání tóniny, v níž se bude toto zvěstování odehrávat: *Posílám vás šířit do světa svůj pokoj! Činím z vás posly Božího pokoje!* Určitá pachůť, kterou starší generace pociťují, když slyší slovo „mírotvorci“, by nás po více než dvaceti letech od konce „tábora míru a socialismu“ nemusela blokovat vůči (venkoncem biblickému) termínu „*tvůrce pokoje*“. Předávání pokoje začíná kostelním *pozdravením pokoje*, přáním pokoje sousedu po pravici a sousedce po levici, zřetelným *Pokoj tobě* vysloveným v druhé osobě čísla jednotného, jak to známe z pokoncilní katolické mše. Zvyk

pozdravení pokoje se namnoze ujal i v našich evangelických bohoslužbách – a vůbec nevádí, že jsme jej převzali od bratří katolíků.

Užíváte je tady na Žižkově taky? Z mládí si vzpomínám na jedny Vánoce na počátku sedmdesátých let minulého století. Cestou od Salvátora na božihodový oběd k tetičce jsme se krátce zastavili u sv. Jiljí, kde provozovali tehdy neobyčejně populární Rybovku. Stáli jsme s maminkou v přeplněném kostele úplně vzadu. Muzika na chvíli ustala, praktikující katolíci se dali do pohybu, otáčeli se kolem sebe, komu podat ruku. Nějaká neznámá paní přistoupila k mé matce a pozdravila ji pozdravením pokoje. Maminku, která se s tím setkala poprvé, to nejen dojalo, ale i oslovilo.

Liturgickým gestem naše šíření pokoje pouze začíná. Každý sám/každá sama si zkusme vyříkat, co po něm má následovat: Co znamená být činitelem/činitelkou pokoje v *mém* životě, jak *já* mohu vnášet do svého okolí pokoj. Máloco je pro křesťanské svědectví tak kontraproduktivní, jako když křesťanská rodina, když evangelický sbor, katolická farnost, místní církev a jejich faráři a farníci mezi sebou žijí v nesváru, v hádkách nebo jen ve lhostejném nezájmu jeden o druhého.

1.2. „*Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*“ Skutečný mír, skutečný pokoj se dostaví jenom tehdy, když si navzájem nepočítáme, co kdo komu provedl špatného nebo co kdo komu opomněl udělat dobrého. Hříchy si ovšem neodpouštíme navzájem poplácáním po zádech, hříchy nám všem odpouští Bůh. A jeho odpuštění, pramenící v posledu z Kristovy smrti na kříži, se k nám nedostane jinak než prostřednictvím Církve, z úst k tomu povolaných a zmocněných Kristových následovníků. V každé bohoslužbě se tak uskutečňuje ovoce Ježíšova příchodu na svět; v terminologii Janova evangelia: spása a soud tohoto světa.

1.3. „*Přijměte Ducha svatého.*“ Už jsem řekl, že evangelista Jan nezná samostatné Letnice. Neděle velikonoční je pro něho zároveň *nedělí svatodušní*. Jistě, čteme-li čtvrté evangelium jako jedno ze čtyř evangelií, pak si můžeme pomoci představou, že evangelista Jan měl na mysli předání Ducha svatého jedenácti či deseti učedníkům, zatímco evangelista Lukáš seslání Ducha svatého na první mnohasethlavé křesťanské shromáždění. Držme se však dnes Jana. *Vdechnutí Ducha* má zřejmě být – jako nové stvoření – připomínkou stvoření člověka šestého dne, kdy Hospodin Bůh vdechl Adamovi „dech života“ (Genesis 2,7).

2.

Bratří a sestry, vstupujeme do *druhého velikonočního týdne*. Druhého ze *sedmi* velikonočních týdnů. Za námi jsou politické turbulence, škoda mluvit, někde před námi předčasné volby. Zase, pokolikáté už, začnou naše politické strany jedna druhou obviňovat a sebe sama vychvalovat. Na církvi je vnášet do tohoto neklidného světa – ne pohodu, nýbrž *pokoj*. Ne tvářit se tak, jako kdyby byl mír tam, kde žádný mír není, nýbrž sami pokojně působit na přátele i nepřátele. A na Kristových učednících je zvěstovat provinilcům, kteří litují svých provinění – ne laciné zapomenutí či dobráčkou shovívavost, nýbrž závažné, nelehké *odpuštění hříchů*. Ne tvrdit tam, kde se něco stalo, že se nic nestalo, když se stalo, nýbrž vyjít z prvních křesťanských Velikonoc: Jestliže před dvěma tisíci lety zvítězila v Jeruzalémě pravda na lži a láska nad nenávisť, může a má tato pravda a láska zvítězit i v našich životech letos v Praze na Žižkově. K tomu, abychom to „dokázali“, aby se ze svátků jara, vajec, kuřat a slepic staly svátky Kristovy smrti a Kristova vzkříšení, potřebujeme *přijmout Ducha svatého*. To je, řekl bych, hluboký smysl janovského příslibu Velikonoc a Letnic. Pokoj Vám, bratří a sestry žižkovští, pokoj Vám! Amen.